

Schovelin: Jeg kan ligesom de to foregaaende Talere anbefale dette Lovforslag til velvillig og hurtig Fremme. Jeg hører ikke til dem, der personlig er saa særdeles begejstret over, at vi skal beholde denne specielle Raadgiver i Folketret. Men hvad de følgende Paragraffer angaar, anser jeg dem for at være i alle Henseender gode. Vi ved jo alle, at det, Striden har staaet om — et svagt Ekko lød jo nu baade i den højtærede Ministers og den ærede foregaaende Talers Ytringer —, er § 4, og det forekommer mig nødvendigt at give en ganske kort historisk Redegørelse for at fritage Landstinget for den Medskyld, som man maaske kunde mene, det havde i, at det er gaaet, som det er gaaet.

Jeg maa da først minde om, at den Kommission, der i sin Tid blev nedsat — i Januar 1921 udtrykkeligt indstillede, at man skulde indføre en Bestemmelse om, at ingen Tjenestemand i Udenrigsministeriet maatte drive Forretning, indehave en Stilling udenfor Statens Tjeneste, hvortil knyttedes varig Løn, eller indtræde i en Bestyrelse eller et Repræsentantskab for et Selskab af erhvervsmæssig Karakter. Da Lovforslaget kom til Behandling i Rigsdagen i Vinteren 1920—21, stillede ogsaa et overvejende Flertal i Folketinget sig paa samme Standpunkt. Fra Venstres Side hævdede man dog, at der ikke var nogen Grund til at stille Udenrigsministeriets Tjenestemænd paa en særlig Maade, altsaa anderledes end andre Tjenestemænd, for hvem Tjenestemandslovens § 44, der er af mere almindelig Karakter, havde Gyldighed. Da Sagen kom herover til Landstinget, søgte man fra mit Partis Side at vise nogen Imødekommen overfor dette Venstres almindelige Standpunkt, og Resultatet blev, at den paa-gældende § 141 i det Tillæg til Tjenestemandsløven, som den Gang blev vedtaget, fik den ofte citerede Affattelse, hvor der først staaer, at Regeringen skulde søge at gennemføre en Revision af § 44 i Tjenestemandsløven, og dernæst, at hvis den nævnte Revision ikke har fundet Sted inden 1. April 1923, vil Tjenestemand i Udenrigsministeriet, som har Tilladelse til at have Beskæftigelse udenfor Statstjenesten, ikke kunne vedblive hermed, medmindre ny Tilladelse gives. Ministerens Afgørelse heraf træffes efter Forhandling med begge Tings Finansudvalg. Man har tidligere kaldt dette for en midlertidig Bestemmelse, men det ses jo af selve Ordlyden, at det ikke er en midlertidig Bestemmelse uden i den Betydning

af Ordet, at hvis der virkelig var kommet en Revision af § 44 inden 1. April 1923, vilde det have *vist sig* at være en midlertidig Bestemmelse. Men der var udtrykkeligt taget det Forbehold, at hvis denne Revision ikke — og det blev det historiske Tilfælde — fandt Sted, saa var det en permanent Bestemmelse, nemlig at der ikke kunde gives Tilladelse til saadanne Bierhverv, undtagen den i hvert enkelt Tilfælde blev erhvervet hos Ministeren, efter at denne havde haft Samraad med begge Tings Finansudvalg om Sagen. Jeg maa minde om, at Flertallets Ordfører, den nuværende Indenrigsminister Kragh, erklærede, at man ved den Formulering, som blev den vedtagne, mener at have tilvejebragt den samme Betyggelse, hvad det omhandlede Forhold angaar, som opnaas ved den Form, hvorunder den nævnte Paragraf i Lovforslaget fremtræder. Og den ene Udtalelse efter den anden, bl. a. ogsaa af min Ringhed, gaar ud paa det samme; jeg argumenterede saaledes overfor Mindretallet, at man ikke skulde vække Tvivl om, at der var en fuldstændig Identitet i Rækkevidden af de to Bestemmelser, ved at holde paa den oprindelige Bestemmelse, og jeg paaviste, at man her stod overfor det, som var langt væsentligere end en Lovparagraf, nemlig at der havde dannet sig en bestemt offentlig Mening i Landet, som fordrede, at de udenrigsministerielle Tjenestemænd ikke skulde have Bierhverv af en saadan Karakter. Som ærede Medlemmer vil vide ved at have gransket Sagen og ved her at høre, hvad der er foregaaet, skete det, da den nuværende Finansminister i sin Tid gjorde et Forsøg paa at faa gennemført en Revision af Tjenestemandsløvens § 44, at Forsøget strandede, hvorefter altsaa Bestemmelsen i § 141 fremdedes blev gældende, og den havde Gyldighed indtil 1927—28.

Saa kom i Februar 1927 den store Revision af Tjenestemandsløven, som vi alle husker. Efter at Ministeriet Madsen-Mygdal var blevet dannet, tog den nuværende Finansminister hele Tjenestemandsløven op til Revision, og ved den Lejlighed gled § 141 ud. Da vi nu altsaa staaer overfor Sagen, gaar det, som der staaer: „Den er borte, rent forsvundet“, og man spørger uvilkaarlig: Hvor er den blevet af? Jeg er ligesom Biskop Nicolas, som jeg i øvrigt ikke ønsker at ligne, ikke synderlig stiv i Latinen, men jeg vil med et latinsk Udtryk sige: Det maa være sket *dolo et arte Pelasga*. (Udenrigsministeren [Moltensen]: Dolo? Det bør paatales!). Nej,